

PIRATPARTIET

VALMANIFEST 2010

INTEGRITET

BAKGRUND OCH PROBLEM

Piratpartiet verkar för att alla ska kunna känna sig trygga i samhället. Vi anser att ett fritt internet utan övervakning, och en fungerande rättsstat, är förutsättningar för detta. Vi tror att om staten bemöter sina medborgare med respekt så kommer medborgarna att respektera staten – förtroende måste vara ömsesidigt.

Fri kommunikation är en grundbult i ett demokratiskt samhälle. Du ska kunna lita på att din privata information är just privat, oavsett om du surfar på internet, mejlar, skickar brev, sms:ar eller pratar i telefon.

Både de rödgröna och den borgerliga alliansen säger att de värnar integriteten, men ändå röstar de igenom lag efter lag som ökar övervakningen av alla oss medborgare. Vi vill vända denna utveckling.

Vi vill stärka rättsstaten. Vi vill stärka förtroendet människor emellan samt mellan staten och medborgaren. Vi vill värna det fria samtalet i samhället. Därför är ett försvar av ett fritt internet för alla medborgare fullständigt nödvändigt för vår politik.

Piratpartiet har stor respekt och förståelse för den uppväxande generationens livsstil och vardag. Tilltron till rättsstaten är central i ett demokratiskt samhälle. Därför är vi övertygade om att rätt sätt att bygga tilltro måste innefatta åtgärder som respekterar och inte misstror eller misstänkliggör den yngre generationen.

Piratpartiet vill därför vända trenden med ökad övervakning av kommunikationsmedel som praktiskt taget alla unga nyttjar idag. Vi tror att registrering av skolk, snävare demonstrationslagar, ifrågasättande av livsval, ofrivilliga drogtestar, samt lagar som hindrar kreativt användande av kulturella citat som musik- och videoklipp samtliga sänder helt fel signaler och snarare undergräver respekt och tilltro till rättsstaten.

Lagar och åtgärder måste därför alltid ta in den verklighet och de livsmönster som den uppväxande generationen lever i. Det perspektivet har inte den lagstiftande församlingen råd att tappa. En rättsstat vilar på en grund av rättsuppfattning och tilltro. Även hos de yngre.

Där samtliga andra partier är kvar i industrisamhället är Piratpartiet det enda parti som ser bortom det. Vi vill bygga kunskapssamhället.

PIRATPARTIETS LÖSNING

Piratpartiet kräver att samhället garanterar grundläggande rättigheter. Dessa ska gälla i samma utsträckning på och utanför nätet. Lagar som FRA-lagen har i praktiken avskaffat grundläggande demokratiska rättigheter såsom brevhemligheten och källskyddet för elektronisk kommunikation. Detta måste åtgärdas.

- Rättsstaten ska värnas och stärkas.
- Brevhemligheten ska återupprättas.
- Rätten att inte vara övervakad av staten om man inte står under konkret misstanke om allvarligt brott ska återupprättas.
- Yttrande-, åsikts- och informationsfrihet ska stärkas.
- Källskyddet och rätten att vara anonym måste kunna garanteras.
- Riksdagsledamöters suveränitet som folkvalda beslutsfattare ska skyddas mot olika former av otillbörlig påverkan av den typ som skedde inför omröstningen om FRA-lagen.

SAKFRÅGOR UNDER MANDATPERIODEN

PERSONLIG INTEGRITET

Vi vill att riksdagen ska deklarera att datalagringsdirektivet inte ska implementeras i Sverige, eftersom det strider mot Regeringsformen 2 kap 6 § och artikel 8.1 i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna. Då det bryter mot fundamentala rättigheter har Sverige ingen skyldighet att införa direktivet. Detta ska också meddelas EU-kommissionen (se Europa).

Vi vill att Polismetodutredningen, som syftar till att öka polisens möjligheter att använda brottsprovokation, integritetskränkande tvångsmedel samt öka polisens tillgång till olika former av integritetskänslig information, avbryts och dess förslag avslås.

Vi vill att riksdagen ska deklarera att ingen människa får sättas under integritetskränkande tvångsmedel som avlyssning eller övervakning utan att ens vara misstänkt för något allvarligt brott. Regering ska utfärda direktiv om detta till polismyndigheterna i väntan på lagändring.

Vi vill att riksdagen ska deklarera att samma fundamentala rättigheter gäller både på och utanför nätet, med betoning på integritetsskydd, post- och telehemlighet och budbärarimmunitet.

Vi vill riva upp alla delar av FRA-lagen, inklusive FRAs specialversion av Personuppgiftslagen. Den effektiva delen av FRA-lagen, Lagen om Elektronisk Kommunikation, 6 kap, § 19 a (som tvingar operatörer att lämna trafik till FRA), vill vi riva upp omedelbart, det vill säga före den 1 januari 2011.

Vi vill riva upp alla delar av IPRED. Möjligheten för rättighetsinnehavare att få ut abonnentidentiteter rivs upp omedelbart, det vill säga före den 1 januari 2011.

Vi vill begränsa användningen av personnummer i Personuppgiftslagen till att bara få hanteras av myndigheter och på myndigheters direkta uppdrag. Ingen ska till exempel behöva uppge sitt personnummer för att prenumerera på en tidning.

Vi vill stärka personuppgiftslagen så att identitetskontroll endast får ske för befogade ändamål. Slentrianmässiga identitetskontroller ska förbjudas.

Vi vill inte att persontransportbolag som tågföretag och buss- och flygbolag ska ha rätt att begära legitimation eller personuppgifter för inrikes resor. Rätten att röra sig anonymt i landet är grundläggande i en demokrati. Idag tvingas människor att uppge sitt namn och personnummer när de bokar tåg, buss, båt eller flygresor. Flera bolag kräver dessutom att man visar upp legitimation. För flygresor kan undantag göras endast då det finns ett påvisat behov av detta.

Vi vill avskaffa den regelmässiga säkerhetskontrollen vid inrikes flygresor, vid de tillfällen det saknas specifika hotbilder. Vad gäller utrikes resor ska Sverige agera för att avskaffa oproportionerliga säkerhetskontroller både i Sverige och Europa. Samhällsskadan av oproportionerliga säkerhetskontroller riskerar att vida överstiga de skador som terrorister kan åstadkomma, och dessa kontroller kan dessutom aldrig vara så effektiva som dess förespråkare vill ge intryck av.

Vi vill att riksdagen ska deklarerat att man inte har för avsikt att införa direktivet IPRED2 i svensk lagstiftning. Det bryter mot fundamentala rättigheter och Sverige har därför ingen skyldighet att införa direktivet.

Vi vill stoppa införandet av fler medborgarrättskränkande utvidgningar av övervakning, registrering eller användning av tvångsmedel under mandatperioden.

Vi vill utreda hur man i lag kan förhindra att personuppgifter som lämnats till forskningsregister används för andra syften. Detta gäller t.ex. PKU-registret, vars innehåll använts i polisutredningar trots att uppgifterna lämnats i syfte att underlätta medicinsk forskning. Om detta inte kan säkerställas kommer annars viljan att delta i sådana studier att äventyras till nackdel för forskningen. I så fall bör vi utreda om registret ska förstöras.

Vi vill utreda möjligheten att avskaffa begreppet juridiskt kön helt och hållet. Juridiskt kön är ett sätt att göra onödigt och kränkande åtskillnad på människor. Med avskaffad värnplikt och könsneutral äktenskapslagstiftning finns inte längre något behov av juridiskt kön. Konsekvenserna av att avskaffa konceptet ska utredas, med målsättningen att göra så.

INFORMATIONSFRIHET OCH ANDRA RÄTTIGHETER

Vi vill att riksdagen ska fastslå att förhandlingarna om Acta saknar all legitimitet, att de är resultatet av vissa särintressens försök att åsidosätta den demokratiska lagstiftningsprocessen och att Sverige ska lämna Acta-processen och dra tillbaka sin förhandlingsfullmakt från EU. Samtidigt fastslås att Sverige avser att stödja de länder som redan proklamerat att de vill stoppa projektet i sin helhet.

Vi vill att riksdagen ska fastslå att rätten att vara anonym i vardagen är en grundläggande rättighet. Det gäller särskilt på internet, där yttrande- och åsiktsfrihet är beroende av ett starkt anonymitetsskydd.

Vi vill att riksdagen ska fastslå att ett fritt, öppet och anonymt internet är lika viktigt för samhället som elektricitet och rinnande vatten, och viktigare än telefoni och television. På sikt bör internet behandlas på samma sätt som elektricitet och rinnande vatten, och vara tillgängligt i likartad utsträckning.

Vi vill utöka det journalistiska skyddet från att endast gälla redaktioner och människor med utgivningsbevis till att gälla alla aktiva journalister och samhällsgranskare, även medborgarjournalister. Det kan inte krävas någon avgift för att omfattas av detta grundlagsskydd, det vill säga kostnaden för att erhålla utgivningsbevis måste undanröjas.

Vi vill utreda möjligheten att införa förstärkningar och moderniseringar av den svenska tryck- och yttrandefriheten i linje med Islands Modern Media Initiative, som syftar till att skapa ett starkt skydd för undersökande journalistik liknande Wikileaks.

Vi anser att möjligheten att dokumentera sina upplevelser och att skildra missförhållanden är en viktig rättighet. Piratpartiet avvisar därför alla förslag att införa generella fotograferingsförbud, i synnerhet på allmän plats. Istället bör frågan hanteras genom lagar som sätter fokus på användandet av materialet (ärekränkning, PUL etc.) samt genom att det ska vara möjligt att lokalt förbjuda fotografering i enskilda lokaler. Dock ska det alltid vara tillåtet bryta ett sådant förbud om det finns ett berättigat allmänintresse av att exempelvis dokumentera missförhållanden.

Vi anser att innehav av information generellt bör vara lagligt. Distribution av information kan vara straffbart, men då bara i mycket specifika fall där sekretessbelagda personuppgifter inte får spridas av integritetsskäl, eller då det rör nationens säkerhet.

Vi vill att terroristlagstiftningen ska avskaffas. Riksdagen ska vara vaksam på lagstiftning som kan falla inom ramen för så kallad tankebrottslighet.

ÖVERGREPPSDOKUMENTATION OCH DET ÖPPNA NÄTET

Piratpartiet är mot produktion, spridning och innehav av dokumenterade sexuella övergrepp på barn. Vi ser dock problem med att barnpornografibegreppet med nuvarande lagstiftning kommit att bli ett paraplybegrepp som potentiellt kan innefatta allt från dokumentation av verkliga övergrepp på barn till vanliga semesterbilder och tecknade seriefigurer.

Denna urvattning av barnpornografibegreppet leder till att resurser som borde läggas på att hjälpa verkliga barn som drabbats av verkliga brott slösas bort. De slösas på att jaga människor som inte på något sätt ägnat sig åt att begå övergrepp, som till exempel serietidningsöversättare. Det anser vi inte är acceptabelt.

Urvattningen är också ett reellt hot mot det fria nätet, då barnpornografi ofta används som en förevändning av dem som vill censurera internet. Internet har kommit att bli en av demokratis grundpelare. Det fria nätet är en förutsättning för dagens fria politiska debatt. Det är en skam att det finns politiker och organisationer som utnyttjar redan utnyttjade barn som slagträ för helt andra syften. Inte heller detta ser Piratpartiet som acceptabelt.

När man tummar på rättssäkerhet och yttrandefrihet försämrar man den värld som de utsatta barnen ska växa upp i. Den nuvarande barnpornografilagen måste därför ändras och förtydligas så att den reflekterar ovanstående aspekter. Vi anser att barnpornografibegreppet endast ska gälla dokumenterade övergrepp på personer som inte genomgått puberteten, att det så kallade tittförbudet måste rivas upp och att de föreslagna grundlagsändringarna ska avslås.

Piratpartiet menar att ungdomar har ovillkorlig rätt till sin egen sexualitet. Det som är lagligt att göra ska också vara lagligt att dokumentera. Vanliga tonåringars sexualitet får inte kriminaliseras.

TVÅNGSMEDEL

Vi vill riva upp lagen om tvingande drogtester på människor yngre än 15 år.

Vi vill riva upp lagen som tvingar misstänkta att betala för tvångsmedel som används mot dem själva. Polisen har börjat kräva betalt av dem som döms för brott, för blodprover som tagits under brottsutredningen. Detta är inte värdigt en rättsstat. Ingen ska någonsin behöva betala för en utredning mot sig själv.

Vi vill riva upp lagändringarna från propositionen 2002/03:74 ("Hemliga tvångsmedel..."). Dessa innebär bland annat att hemlig avlyssning och hemliga kameror får användas även mot personer som inte är misstänkta för brott eller som är misstänkta för mindre allvarliga typer av brott.

Vi vill riva upp lagändringarna från propositionen 2004/05:143 ("Överskottsinformation vid användning av hemliga tvångsmedel"). Dessa lagändringar innebär att integritetskränkande övervakningsdata får användas för lagföring av brott vars allvarsgrad inte motiverade övervakningen från början.

Vi vill riva upp lagändringarna från propositionen 2005/06:177 ("Åtgärder för att hindra vissa särskilt allvarliga brott"). Dessa lagändringar innebär att hemlig teleövervakning, teleavlyssning, kameraövervakning och postkontroll får användas mot person som inte är misstänkt för något brott överhuvudtaget.

Vi vill säkerställa att datorer och elektroniska lagringsmedia har samma starka integritetsskydd som post- och teleförsändelse vid husrannsakan och alltså normalt inte får undersökas av polis.

Vi vill stoppa införandet av det föreslagna tvångsmedlet Hemlig Dataavläsning (2005:38), som skulle ge polisväsendet realtidstillgång till innehållet i datorer och deras kringutrustning som kameror och mikrofon. Övriga delar av utredningen 2005:38 förkastas också.

RÄTTSSTATENS STÄRKANDE

Piratpartiet kommer i riksdagen att verka för att all lagstiftning ska uppfylla följande principer:

- Sverige ska vara ett land där människor i regel inte behöver ha identitetshandlingar med sig i vardagen.
- Man är alltid oskyldig till dess motsatsen bevisats i domstol.
- Inget straff utmätts före domen vunnit laga kraft.
- Inga så kallade grå- eller skamstraff får förekomma.
- Ingen svarar för gärning man inte hade för avsikt att utföra om man inte agerat oaktsamt eller kunnat förutse följderna av sitt handlande.
- Tankebrott ska inte förekomma i lagen.
- Alla har rätt att få reda på och bemöta en eventuell brottsmisstanke.
- Ingen misstänkt ska tvingas betala för utredning riktad mot sig själv.
- Ingen misstänkt ska tvingas vittna mot sig själv eller tvingas svara på frågor under förhör.
- En människa som inte är misstänkt för brott ska aldrig stå under integritetskränkande övervakning.
- Ingen ska någonsin behöva bevisa sin oskuld.
- En människa som fullgjort sitt straff är åter en oskyldig människa.
- Brist på kunskap om lagen är inte en ursäkt för lagbrott för enskilda och ska inte heller vara det för myndigheter och dess anställda.

Vi anser att statens tvångsmedel aldrig ska användas lättvindigt och att staten måste ta ansvar för de konsekvenser dess agerande får för enskilda. Idag får den som oskyldigt frihetsberövats skadestånd, men i övrigt utgår sällan någon kompensation. Den som oskyldigt utsätts för tvångsåtgärder ska tillerkännas skälig ersättning för ekonomisk eller annan skada och för den kränkning åtgärden vållat. Hjälpsituationen ska ges även efter det att en misstanke avskrivits.

Vi vill förbjuda aktörer som regleras i "Lag om regional alarmeringscentral" (1981:1104) att lämna ut identitetsuppgifter på uppringande person utan dennes medgivande. I rättegångsbalken förbjuds även rättsväsendet att begära ut sådana.

Vi vill begränsa utdrag ur brottsregistret så att de i normalfallet bara kan visas på monitor inne på relevant myndighets kontor för den medborgare som begär det och aldrig kan fås ut för att visas för t.ex. potentiella arbetsgivare. I dagsläget har brottsregisterutdrag lett till att en människa som fullgjort sitt straff fortsätter att betraktas som en andra klassens medborgare även efter fullgjort straff. Det är inte förenligt med grundläggande rättsprinciper.

Vi vill frånta den utredande åklagaren rätten att besluta om integritetskränkande övervakning och vill att den rätten överförs till en domare som ska tillgodose integritetsintresset hos den misstänkte.

SKYDD MOT MISSBRUK AV RÄTTSVÄSENDET

Obalansen mellan ekonomiskt starka aktörer och individer å ena sidan och mindre organisationer eller företag utan ekonomiska muskler å andra sidan leder idag till missbruk av rättsapparaten, där huvudproblemet är att de parter som har rätt i sak av rädsla för enorma kostnader eller utdragna processer ibland inte vågar stå för sin rätt. Detta riskerar då att utnyttjas av den starkare parten.

Vi vill inte ha en situation där till exempel stora mediabolag vänder sig mot folket med hot om civilrättsliga stämningar som kan driva en ordinär barnfamilj från hus och hem i de fall de skulle förlora ett mål om ett påstått upphovsrättsintrång. Ett sådant hot kan resultera i att man för säkerhets skull avstår från att driva sin rätt och hellre betalar en förlikningsavgift.

Vi anser att juridiska tvister ska kunna avgöras i en domstol där parterna kan stå för sin rätt utan att behöva vara rädda för att bli ruinerade. Vi vill att det utreds hur ett skydd för en svagare part kan utformas så att detta missbruk upphör. I direktiven till en sådan utredning bör ingå att ta fram förslag till åtgärder, exempelvis begränsningar av rättegångskostnader och kriminalisering av avsiktligt missbruk av rättssystemet genom ogrundade stämningar. Skydd mot ogrundade åtal för brott finns redan i Brottsbalkens 15 kap. i form av straff för falsk angivelse och falsk tillvitelse med flera bestämmelser. Vi vill åstadkomma ett motsvarande skydd inom det civilrättsliga området.

MYNDIGHETERS VERKSAMHET

Vi vill att regeringen ska utfärda direktiv vad gäller samtliga myndigheters internetanvändande. Myndigheter ska inte filtrera eller bidra till att filtrera internettillgången för sin personal eller allmänhet. Rättigheten att inhämta information är alltför viktig för att godtyckligt styras av smakdomare, vilka dessutom oftast består av automatiserade filterprogram. Denna form av censur har vid upprepade tillfällen drabbat politiska partier och bloggare. Myndigheter får heller inte upphandla ett censurerat nät när ett ocensurerat finns att tillgå från annan leverantör.

Vi vill att relationen mellan myndigheter och medborgare ska präglas av ömsesidigt förtroende, där myndigheterna utgår från att medborgaren i allmänhet har goda avsikter. Myndigheter ska behandla medborgarna med respekt för deras person och privatliv.

Myndighetsutövande som syftar till att utreda fusk ska vara proportionerligt och ta i beaktande fuskets utbredning och åtgärdens menlighet med avseende på rätten till skyddat privatliv och personlig integritet för den som utsätts.

Vi vill lägga ner Försvarets Radioanstalt (FRA) och ersätta den med ingenting alls. SÄPO och MUST får ta över de delar av FRAs verksamhet som de önskar och som inte bryter mot grundläggande rättsprinciper. Övriga delar av verksamheten läggs ner permanent. FRAs verksamhet i förfluten tid bör utredas för att se om lagbrott begåtts i verksamheten, och om så skett bör de ansvariga utredas av åklagarmyndigheten.

KONSUMENTSKYDD

Idag behandlas allt fler produkter som licensierade tjänster. Detta har lett till att företag idag genom avtalsvillkor och tekniska system inskränker konsumentens rättigheter. Därför ser vi det som nödvändigt att utöka konsumentskyddet. I vanliga fall har varor och tjänster olika former av konsumentskydd som saknas för "licensiering av användning". Vi vill inte att det ska vara tillåtet att sälja licenser på ett sätt som kringgår lagen om konsumentskydd.

Om det utöver detta finns skäl att upplåta en produkt genom avtal om licensiering, så ska det redovisas tydligt och ett korrekt licensavtal ska upprättas innan betalning av licensen genomförs och denna typ av upplåtelse ska inte få kallas "köp".

Vi vill att lagen uttryckligen ska säga att avtal som visas på skärmen vid mjukvaruinstallation eller som påstås träda i kraft när man bryter förpackningen inte äger laga kraft.

POLITIK I EUROPA

Vi vill att Sverige ska verka inom EU för att

- Datalagringsdirektivet ska upphävas,
- IPRED ska upphävas och IPRED2 inte genomföras,
- Acta-förhandlingarna ska termineras och EU lämna förhandlingarna,
- Forskningsprojektet INDECT (som handlar om övervakning) ska termineras,
- SWIFT-data, passagerardata och annan medborgardata aldrig lämnas ut till USA eller annat land utanför EU utan konkret brottsmisstanke, och då endast efter formell polisbegäran för gärning som även är straffbar inom EU,
- Nätneutralitet införs i hela EU,
- E-handelsdirektivet och dess budbärarimmunitet förblir orört och helst stärks.

Vi vill dessutom verka för att regeringen meddelar EU-kommissionen att Sverige anser att Datalagringsdirektivet inte är förenligt med en demokratis skyldigheter så som anges i EKMR artikel 8.